

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОСЕДЛКІВ.

РІК ВОСЬМИЙ

Адреса редакції і контори:
у Київі Велика Підвальна вул. Д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1913

на 1 р.	на 1 м.	на 1 кв.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.	на 1 д.	на 1 н.	на 1 м.	на 1 кв.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.	на 1 д.	на 1 н.
11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	1	1	1	1

Передплату на рік можна виплачувати частками: в 3 строки: на 1 лив. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 2 стр.: на 1 лив. 2 карб. і на 1 мар. 2 карб. і на 1 май. 2 карб. або по 1 карб. на протязі перших шести місяц. Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 корон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року — 5 р. 50 гелери на австрійську валюту, на 1 м. — 1 р. Коли закор. на 1/4 року — 2 р. 75 к., на 1 м. — 1 р. Коли закор. то платити передплачують грошми через пошту, то платити за газету по ціні, виставленій для передплатників в Росії.

Передплата приймється тільки з 1-го чис. квіт. м. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.

(При зміні неодмінно прикладати стару адресу.)

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті; більші статті до друку негодні, перекошуються в редакції 3 місяці і вносяться авторам їх коштом, а ліричні змітки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку вважаються безплатними.

3 ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується.

Просьба авторів додержуватись пропису „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
ЗА РИДОК ПЕТИТТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 30 коп.
після тексту 15 коп.
„сторонні повідомлення“ 75 коп.

ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІЧІ

Оповіді про пошукування праці — в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ приймаються в ГОЛОВНІЙ КОНТОРІ „РАДИ“ та в „Центральній конторі“ об'явлений Т. Д. Л. і З. Метель і Ко. МОСКВА, Мясницька, б. Ситова в одніях цього Т. Д.: 1) в Петербурзі — Морська, 11, 2) у Варшаві — Маршалківська, 130, 3) у Вільні — Большая, 78, 4) у Лодзі — Петроковська, 1 та 5) у Парижі — 8, площа Біржі.

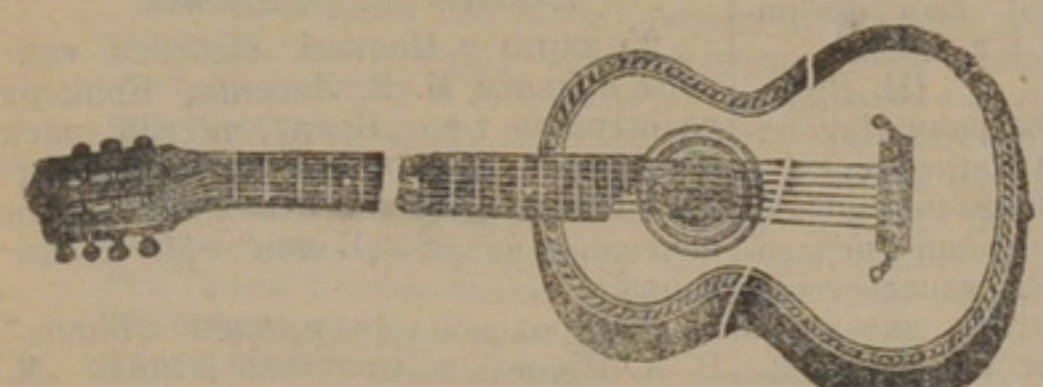
„АПОЛЛО“
Кращий в Південно-Західному краї
Семейний театр-вар'єте
Дирекція трудове товариство: Мерягов. 8. Телефон 24-84.

СЬОГОДНЯ
Grand-Concert-Varie
при участі визначної програми в складі 50 першокласних артистів.

- Продовжують гастролювати улюблені публіки
- Сергія
- СОКОЛЬСЬКОГО
- Сцена в пекарні
- Бр. Говенс
- „Веселье“
- Пекари.
- Сміх без перерви: Верх комизма!
- Ексцентрики - гимнасти!
- М-ле Hildegarde
- Прима-балерина Парижського театру
- Grand - Opera - Comick
- О. В. Кольчезька
- Fran Walmy
- ШУРА ФЕДУОВА
- Флора і - -
- Барнай
- Клер-Кларк
- Валерія Моріна і а. м. Лене
- Найлан, Ріна Стобус, Зі-на
- Резовська, Веря Баріна,
- Чарова-Фіренца, Елена
- Малицька, La belle Helene,
- Степа Регіна, Кароліна
- Менші, Ліна Аргушевська,
- Вера Еделевиче, Ван-да Марго, Халена і багато інших.
- 2-го Априля бенефіс капальмейстра.
- Л. Е. РАНЕЦА.
- Початок рибної в 10 годин веч. Подірвони в програм. Завідуюч. артистич. частю Г. С. БУНІН.

РОЯЛІ, ПІАНО ТА ФІСГАРМОНІ

кращих російських і закордонних фабрик, всі струнні і духові музичні струменти: скрипки, альти, віолончелі, флейти, кларнети, труби, бубни, барабани, поштри, камертони, струни і причадали так і ноти для всіх струментів і для співу найвигідніше купити в головному депо музичних струментів і нот.

Г. І. ИНДРЖИШЕКА
Київ, Хрещатик, 41, бель-етаж.
Прейскуранти висилаються по замовленню.

СЕЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ГУСЕНИЧНИЙ ТРАКТОР

демонструється на ходу що-дня крім свята і неділі з 2-3 г. дня на Жаланській вул., № 97 в складі машин БАННИРСЬКОГО ДОМУ

Д. МЕРЖВИНСЬКИЙ І К-О.

Фешенебельний театр-кабаре-вар'єте

„Вилла-Жозеф“

КРУГЛО-УНІВЕРСИТЕТСЬКА, 15. Телефон 35-26.
Дир. І. М. ХРЖАНОВСЬКОГО.

Сьогодні беруть участь: Король чревошчателів (всюди фурор).

АЛЬФРЕД КРИСТЕНС

- Двойник Сокольського Костянтин Савицький.
 - Anita Kerido. La Cleo
 - Відом. музичн.-комич. ансамбль під орудою улюблен. публіки
 - І. Г. Роде. Фантастичн. крел-танцювщи.
 - олка Olli Burgoni, M-ле Чацька Польський балет під оруд.
 - П. І. Паніноі. Коміки Max-Meriss. Джентльмени жонглери
 - д-д Каньковський і Жанет. Потоцька.
 - Геді-Бернар. Соболевська і ин.
- Упр. С. А. БЕРН.

Театр Городського Народнього Дому

Російська драма дирекція Д. М. Фон-Мевес.
Сьогодні, 29-го марта „Разбития скрижали“ драма на 4 дії з останній раз Д. Бенарья евр. життя. Бороть участь: Д-ка Живир'ясе, д-ні Слоню і инш. Початок о 8 год. веч. У суботу, 30-го у останній раз О. Уайль „Герцогиня Падуанская“ траг. на 5 л. шексп. Бросова. У Неділю, 31-го вистави: Ранком від 10 до 30 к. у 2 раз В. Свдожиков „Непогребенные“ драм. на 4 дії. Вечор. Д. Андреев „Дни нашей жизни“ У Понеділок, 1-го априля остання загально-добузна вистава від 10 коп. до 1 р. 20 к. А. Островський „Лесь“ на 3 д. -Беруть участь: д-ка Павловська Д-ді Бозховський Смирнов і инш.

„Украинская Жизнь“

СОДЕРЖАНИЕ:
1) Перспективы русско-украинских отношений П. Смутка.—2) Вспоминання (продолженіе). Б. С. Познанского.—3) По поводу принятия проекта о выделении Холмщины. Проф. О. Е. Корша.—4) Къ вопросу объ украинскомъ со-партизмѣ. М. Могиланского.—5) Украинская трибуна въ Европѣ. М. Данька.—6) Украинское ученое общество въ Кіевѣ. Д. Д.—7) По поводу двухъ изданій медицинскои секціи „Научного Товариства“. Д-ра М. Шмигельскаго.—8) Изъ украинской печати. 1) Уроки балканской войны. Проф. М. Грушевскаго.—2) „Маяк“,—украинскій еженедельникъ для сельской и рабочей интеллигенціи. В. С. 9) Изъ русской печати. „Русская мысль“ (III кн.). С. В. Петлюры. Х. На Украинѣ и въ ея.—За мѣсяцъ.—Непонятное замеченіе.—Украинскіе артисты заграничей. И. А. Длчевскій. М. Ш.—Старинные портреты украинскіхъ общественныхъ дѣятелей въ Батуринѣ.—А. Де-Губернатисъ и М. П. Драгомановъ.—Ревнителі русскаго языка.—Изъ жизни украинской колоніи въ Прагѣ. Изъ жизни украин колоніи въ Москвѣ. Постановка „Ночтипо“ Н. В. Лысенка.—Чествованіе памяти Шевченка въ „Кобзарѣ“. 11) Библиографія. 12. Литературная летопись.—Содержаніе украинскіхъ журналовъ. Книги, поступившія въ редакцію. Объявленія.

3 25-го марта в театрі „КОРСО“ Хрещатик, № 30. Телефон, 13—80.
Буде демонструватись величезна картина „Камо грядеши“ (КВО ВАДИСЬ).
Картина йде вперше в Росії Подібно картини ще не було й навряд-чи повторить-ся, бо не знайдеться такої людини щоб поставити цю картину з такою шаленою розкішністю, з якою була виставлена картина „КВО ВАДИСЬ“. На одну виставу, вбрання й декорації витрачено товариством ЧИНОС ПІВТОРА МІЛІОНІ ЛІР, не рахуючи виплати артистам. Картина буде демонструватись в призначені години, в будні дні: в 4, 6, 8, 10 годин. Картина має розмір коло 3000 метрів. Продаж квитків одкрито од 12 до 4-х год. що дня. ТЕАТР „КОРСО“ Хрещатик, 30 Телефон 13—80. Управ. В. Л. Дробунов.

Московський Торговий Дім
І. ПЕХОВИЧ І СИН
Київ, Подол, Олександрівська пл., 1 тел. 21—77.
У великому виборі вельвет, сукно і шевіот для мужських й дамських костюмів. (По п'ятницях продаж остатків.)

БІЛИЗНА
столова, чайна, постільна, жіноча, чоловіча. Готова й по замовленню.
власна фабрика ТОВАРИСТВО МАНУФАКТУР
Исаакъ Шварцманъ
Власний буд. Поруч з Контракт. б-ва. Найбільший Мануф. магази г. Київ. 273

У ВЛАДІВОСТОЦІ
купувати „Раду“ окремих №№ можна в кожному кіосці „Полза“ на розі Саїтланської і Суфунської ул. Там же продаються українські книжки, журнали і листовні картки, а також приймається передплата на всі українські періодичні видання.

Викуп залізниць.
Справа з викупом Московсько-Ківо-Вороніжської залізничі ще раз викрилася одну з потяжних пружин нашої внутрішньої політики. Не вважаючи на те, що Державна Дума в останній засіданні величезною більшістю голосів (проти самих тільки с-д. й одного октябриста) признала викуп залізничі в казну киче необхідним, представник міністерства фінансів заявив, що уряд вважає проект викупу небажаним і зракається виробити в цій справі докладніший законопроект.

Дороги уряду й Думи отже розми-нулись у діаметрально-протилежних направах. Через що це сталося? Дума умотивувала свій проект досить солідними доказами. Як видно з докладу думських комісій, господарство М.-К.-В. залізничі збудоване на основах, дуже шкодливих для казни. При великій відповідальності за операції залізничі, казна має від неї менше прибутку, ніж од звичайного акціонерного товариства. Справді, коли взяти яке-небудь промислове акціонерне товариство, напр., цукроварне, кам'яновугільне, металургічне, то уряд не несе ніякої відповідальності перед власниками акцій за можливі втрати товариства, коли ж товариство дає більше 6—8 проц. прибутку, то казна вже має з того велику користь. А перед М.-К.-В. залізницею уряд відповідає за 260 мил. облігаційного капіталу, забезпечуючи власникам облігацій не менше 5 проц. дивіденду, коли ж залізниця дає прибуток, то казна має вигоду тільки тоді, як прибуток є більше 14 процентів. Через те за кепських років казна ще доплачує залізничі з своїх коштів, а за добрих років має з неї менше прибутку, ніж мають акціонери й власники облігацій.

Таке становище казни супроти

приватної залізничі, полишаючи її боці всякі інші міркування, не мож на вважати нормальним, і Дума мала повну рацію признати викуп залізничі в казну бажаним. Після викупу казна нестиме на собі всю відповідальність, але за те вона діставатиме й всі прибутки від експлуатації залізничі. А що ці прибутки не такі малі, про це свідчить той факт, що останніми роками залізниця давала своїм акціонерам до 30 проц. дивіденду. Таке нове джерело прибутку було б для казни далеко не зайвим.

Є ще багато інших причин для викупу залізничі в казну. Перша й головніша з них та, що існування приватної М.-К.-В. залізничі гальмувало й гальмує розвиток залізничої справи в величезній районі, через який вона проходить.

Природна річ, що коли менше буде інших залізниць у тім районі, то більші будуть прибутки М.-К.-В. залізничі. І власники залізничі, користуючись своїми зв'язками (директором залізничі є брат прем'єра Коковцева), досі не давали ходу ні одному проекту нової залізничі в їх районі. Ще недавно їх заходами „провалено“ проект Лівобережної Дніпровської залізничі, що мала оживити великий район лівобережної України. Отже й інтереси краю вимагають, щоб залізниця перейшла в казну, бо тоді не буде так гальмуватись одкриття нових залізничих колій у краю.

Представник міністерства фінансів, виступаючи проти викупу, не спромігся сказати що-небудь ґрунтовне й в такій мірі безперечно, як доводи Думи. Він тільки сказав, що викуп не принесе вигоди казни й що нема грошей на викуп, бо „свободна наличність“ призначена на покриття надзвичайних видатків по обороні держави й на боротьбу з народними „бдствіями“. Коли проти першого доводу можна сперечатися, то проти другого треба сперечатися сутобо. На такі справи, як будівляння Амурської залізничі чи відновлення флоту, гроші знайшлися, чому-ж їм не знайтися на справу корисну? Нарешті маємо свіжий аналогічний приклад: викуп Варшавсько-Віденської залізничі. Для викупу останньої не було ніяких фінансово-господарських підстав, а були тільки підстави націоналістичні.

На це, однак, гроші знайшлися, а тепер, коли викуп обіцяє явні й великі вигоди, грошей немає... З такими доводами як не можна згодитись.

Очевидно, що причин невгоди міністерства фінансів з Думою треба шукати не в принципальних міркуваннях, а в чимсь іншим. Принципальної невгоди тут бути не може, бо користь од викупу для казни й для інтересів краю занадто очевидна. Про це свідчить і той факт, що думська опозиція, яка зпочатку була відсахнулася од цього проекту, бо довідалась, що націоналісти й праві доточують до нього якісь особисті рахунки й сподівання, кінець-кінцем все-таки підтри-

мала його. Чого, ж у такім разі, уряд так рішучо повстає проти викупу?

От тут ми й підходимо до того, «системи приватних інтересів», яка становить одну з головніших пружин нашої внутрішньої політики, особливо в сфері економічній та фінансовій.

„В поті чола“

(Кінець *)

Навіть з коротенького переказу повісті „Борислав сміється“ видно, які великі проблеми загально-людського життя захопили автора вже на першій порі його літературної діяльності.

Не маючи на чому спочити в сього часности, коли панує скрізь ворожнеча всіх проти всіх та боротьба его істинних інтересів, хижачтво й розбрат; не бажаючи заходити в ту да „далеку, далеку історію“, яку має хіба майбутність показати.

Його односельчан вузьким, обмежуючись тісною цариною однієї громади. Логично і послідовно розходяться навкруги, воно вело до мішного зв'язку між одрубними громадами, а їх усі злучало в одну велику спілку, в федерацію вільних громад.

В повісті виразно виступає та боротьба, що цілою природою поділила класи—робітничий од хазяйського, пролетаріат од буржуазії. Відбилися в ній і ті напруга та течія інтелектуального життя, що панували за тих часів серед ідеологів того й другого класу.

Не маючи на чому спочити в сього часности, коли панує скрізь ворожнеча всіх проти всіх та боротьба его істинних інтересів, хижачтво й розбрат; не бажаючи заходити в ту да „далеку, далеку історію“, яку має хіба майбутність показати.

3 газет та журналів.

* * * В числі 102 „Русск. Молва“ надруковано статтю князя Евг. Трубецького—„Националізм і восточний вопрое“.

Ми прибувши повстали Австрії в її домганях на Балканах, але хто ж вин в тому, що Австрія,—країна на три чверти славянська,—увяла в себе небезпечку для нас.

Державна Рада.

Засідання 27 марта.

Председатель Акимов докладає відповіді царя болгарського й короля чорногорського та сербського на послані ним привітальні телеграми.

жачих осіб, що зробили злочинства по службі. Після недолгих суперечок приймають переход до постановного читання законопроекту. Прийняли в редакції комісії статті статуту громадянського судоваводства про повернення збитків, що були наслідком несправедливих вчинків служачих, а також статті уголовного статуту про судоводство по злочинствам по службі, закінчуючи статтею 1073.

Державна Дума.

Засідання 27 марта.

За председателя Родзянко, а дали кн. Волконський.

Обміркують доклад комісії про бажаність законодавчого міркування про викуп у казну московсько-київоворонізької залізници.

Докладчик Некрасов доводить цифрами, що держава що року не добірає на цій дорозі 2 1/2, мільйонів. Уряд заявив, що він не вважає за можливе викупити залізницю і що він краще згодується цати товариству одстроку, коли воно візьме на себе обовязки збудувати нові лінії, даватиме казни більше прибутку і коли будуть змінені викупні умови.

Вершинін (труд.), Марков 1-й (окт.), кн. Шаховський (нап.) Гершен-іт (окт.) визнають, що законодавче міркування про викуп залізници треба вважати за бажане.

Савенко підкреслює стратегичне значіння залізници, яка своїми чотирма лініями, перетворюючи Дніпрові, об'єднує центральну Росію з австрійською границею і таким чином уявляє з себе комунікаційну лінію з можливіми театром війни.

Скобелев (с.-д.) заявляє, що с.-д. будуть голосувати проти викупу залізници, бо народне представництво в цей час не може контролювати казенні підприємства.

Марков 2-й, визнаючи викуп дороги необхідним, кидав між иншим докір премьеру Кокочеву за те, що він не спливав шкодливої діяльності председателя правління московсько-київоворонізької залізници свого брата Кокочева.

Васер тов. міністра фінансів, доводить, що викуп залізници не буде користним. Через те уряд визнає зазначене міркування за небажане і розробку відповідного законопроекту на себе не бере.

Докладчик Некрасов нагадує слова председателя ради міністрів під час обміркування справи про викуп варшавської залізници. Кокочев тоді сказав, що при де-яких умовах викуп дороги—не тільки право держави, але й обовязок.

Порчевський од імення польського кола заявляє, що воно од голосування втримається.

Балотировкою законодавче міркування про викуп залізници визнають за бажане.

На черзі—пояснення міністра внутрішніх справ з приводу запитання про трус у квартирі депутата Петровського.

Міністр вважає потрібним заявити, що трус необхідно було зробити.

Арестований на квартирі Петровського особ судили за державні злочинства і вони одбували кару. Одного з них за революційну діяльність двічі заслали в Наримський край і він двічі відтіл тівав.

Другою було заборонено приїзати в столицю теж за революційну діяльність. Крім того ці особи—уповномочені закордонного центрального комітета партії і прийшли сюди із спеціальним завданням.

В ті дні, коли вся вірогідна Росія готувалася до світлого ювілею в столиці зібралися ділачі, щоб потямити наші свята, посяти в народі недобрі почуття та ворожі настрої.

Дума постановила перейти негайно до обміркування заяви міністра.

Чеченкі (с.-д.) доводить незаконність тругу в Петровського й порівнює теперішню промову міністра з його промовою по запитанню про демонстрації. Той міністр був дуже лагідний, скромний, тепер промовляє з великим апломбом. Той він сумував, що були нагайками його політичних друзів, тепер виправдує самовольство охрани. В цьому немає нічого дивного: тоді справа була про правах, тепер—про міністерських супротивників соц-демократів. Од імення с.-д. оратор вносить таку формулу переходу: вважаючи за доведене, що чини охранный одділ порушили депутатську недоторканість, обмеживши волю депутата Петровського і що забезпечення недоторканости депутата можна здобути тільки через боротьбу, с.-д. радять визнати пояснення міністра за незадовольняючі. (Оплески лівих).

Суперечки з приводу запитання одкладуть до другого засідання.

По Росії.

— Морська катастрофа. 24 марта вночі в Лібазі затонув підводний човен „Мінога“. О 9-й годині ранку кораблі „Добровольць“ та „Водолей“ підняли човен на верх і одвели в гавань. Всіх людей врятовано.

— Успіхи маріавитів. Останнє справоздання про діяльність маріавитської церкви в Царстві Польському свідчить про дуже швидкий зріст маріавитизму. Маріавити мають тепер 52 церкви, 126 каплиць, 53 будинки для духовенства, 9 народних домів, 3 доми для сестер, 49 фребельських шкіл, 29 початкових шкіл, 2 курсів для неписьмених, 6 бібліотек з читальнями, 1 школу церковного мистецтва, 21 жіночу робітничу залу, 1 установу для церковного малрства, 2 редакції; в також свої благодійні товариства, свої кооперативні організації, свої фабрики, заводи, майстерні і т. инш.

— „Педагог“. Після розгрому Ломоносівської гімназії, в Архангельську, в звязку з подіями в гімназичній церкві, в цю гімназію приїхали наші педагоги, вгодні петербурзькому начальству. Першим з них був учитель математики Чарквіані Кавказець,—зовсім ще молода людина,—він весь свій південний темперамент з першого ж дня почав виявляти в Ломоносівській гімназії.

На першій же лекції поставив 10 „двоєк“, на одного учня, що не знав лекції закрячав: „заріжу“!

Учням, що в чому небудє нашкодили, він загрожував, що „заріже“, „застрілять“ або „дасть по щип“.

— У мене завше в кешені револювер,—заявив він одного разу на лекції,—всіх вас перестріляю!

Отже йому мало було учнів. З немалого енергією він накинувся на невгодних йому вчителів.

Захочу, усьх ваших учителів „раскасирую“,—не рає нахвалює він.

Новий педагог встиг зарекомендувати себе не тільки в стінах гімназії.

Нещодавно, зустріваючи на вулиці жінку, він вдарив по обличчю воспольщика, що через щось йому не сподобався.

Звістки про вчинки Чарквіані дійшли, нарешті, й до Петербургу і для розслідування його педагогічної діяльності в Архангельськ приїхав окружний інспектор. (Ръч).

Вчинки адміністрації. Вечері в одну з місцевих газет г. Рибінська, прийшов помішник пристава Чечерін і, не показуючи ніяких документів, звелів редакторів цієї газети, п. Любіну йти за ним в камеру судового слідчого. Редактор скорився наказові поліцейського і пішов з ним укупі в камеру слідчого.

Тут від редактора почали вимагати, щоб він сказав фамилию автора одной газетной замітки.

Редактор, звичайно, одмовився назвати автора.

Тоді слідчий звелів редакторів написати йому про це.

Любін подав скаргу на „завконні вчинки слідчого й поліцейського чиновника. (У. Р.).

— Протоіерея Восторгова призначено за вице-президента організованого при синоді видавничого місіонерського комітету.

Кажуть, що нову посаду Восторгов одержав з допомогою салона гра. Ігнатьєвої.

шинах пора водрузити трохцвѣтное русское знамя...

Публика кричить: „Долой Австрию!“ „Долой Сазонова!“

Одлоголосою приймається резолюція про спочуття „мученикамъ і исповѣдникамъ православной вѣры“ та про їх оборону.

В антракті, під час співу хору, поьявляється антиохійський патріарх Григорій IV. В. Бобринський приймає в нього благословення, веде його на перше місце і каже: „250 років минуло з того часу, як Росія бачила в себе східного патріарха. Зараз він нас благословив і про це скоро знатиме вся австрійська Русь...“

Далі промовляв А. Савенко про „Наш великий грѣхъ передъ Единой Русью“. Його промову раз у-раз перебивають вигуками: „Долой Австрию!“ „Да здравствуютъ Россія и славяне!“

Савенко запевняє, що австрійці хотять в Галичині та Угорщині знищити Русь. Путь спасенія галичан єдиная—але за те певна. Необхідно поставити хреста в Царьгороді, а єдиний шлях до Царьгороду пролягає через Карпати, які конче треба в Австрії одібрати. Хоч і які близькі до нас південні славяне, але „руськіє“ в Австрії біля Карпат нам ше рідніші. Як балканські славяне визволили македонців, так і ми повинні визволити наших братів...

Грїх Росії той, що вона ще й досі не визволила австрійської Русі. Ще не пізно це зробити...

Знов почались вигуки серед сановників та елегантних зодгненних дам: „Долой австрійцевъ і Сазонова“, підкидали й носили на руках офіцерів, В. Бобринського і т. д.

Біля виходу поліція втихомирювала публику, мѣнifestації на вулицях не було.

Концерт полтавського „Боляна“.

Памяти М. В. Лисенка.

25 марта у Полтаві відбувся концерт пам'яті М. В. Лисенка. Концерт улаштувало т-во „Боля“, чистий зиск з концерту призначено на увіковічєння пам'яті славетного композитора та почесного члена „Боляна“—М. В. Лисенка.

Поперед концертом, член „Боляна“ В. А. Щепотьєв, прочтав лекцію: „М. В. Лисенко, його життя та художня творчість“, в якій зазначив, що Полтавщина може пишатися Імєнням Лисенка, бо він родом з Полтавщини, так само як і Скворода, Котляревський і багаті ін. Полавиши дуже вміло: коротко й досить повно відомости біографічні, підкреслюючи мимохід факти й обставини з життя, що мали вплив на його творчість, лектор сплинів на художньо-музичній творчості Лисенка. Лектор дуже гарно змалював працю що до збирання народних пісень, зазначив, що таких збірок народних пісень, як збірники Лисенка, не має ні один народ, не мають навіть великороси, що такі багаті на розроблення народної музики. Змалюючи композиційську творчість, лектор зазначив оперети, опери, музику до Кобзаря Шевченка, композиції на слова всяких авторів, колядки, щедрівки, веснянки, пісні обрядові, збірники для дітей, зазначив також відношення російського композитора П. Чайковського до опери Лисенка: „Тарас Бульба“, зазначив і те з якою саможертвою М. В. не піддався ніяким принамид провозіям, не боявся важкої праці, зазнав нужді в віці, проте школи не зрадив свого народу, був вірним сином його, й віддав всю свою силу, працю й здоров'я своїй країні.

Малюючи художньо-музичну працю М. В. лектор більш-менш додержував хронологічного порядку. Нам здається, що краще було-б йти тим шляхом розвитку української музики, який сотворив Лисенко: спершу збирання народних пісень, розроблення їх для хору, композиції дрібні (співи, роля, інші інструменти), автор оперет і нарешті автор великих і чудових опер. Додержуючись такого порядку, можна було-б легше й ясніше показати, як М. В. почавши справу розроблення української музики з самого низу, довів її до самої гори, давши великі світові речі. Проте п. Щепотьєв у своїй лекції дуже майстерно дав недолгий, але досить повний огляд творчости М. В., а до того, змалював той огляд з такою щирістю та прихильністю, що публика мала повну можливість збагнути всю величність і вагу творчости М. В. Лисенка.

Під час концерту, посередній кону стояв великий портрет Лисенка, на постаменті, вкритий українським килимом, та гарно прибраний рушником. Над портретом стояла нібито дерев'яна арка, українського стилю, гарно поцьокана різьярством. У горі арку було прибрано гірляндю квіток.

Як би одинути по останню гірлянду, то декорація була-б зовсім оригінальна й цікава. Хор весь час був на кону, під час виконання пісень виступав наперед, а решту часу сидів на підстоках, навкруги портрету, чим ше більш скрашував декорацію.

Концертний відділ розпочався маршем Гетьмана Дорошенка, що виконав симфонічний оркестр. Підчас виконання маршу піднялася заслона, й публика побачила декорований портрет і біля його скільки постатей, при ефектному освітленні. Потому виконав концертний відділ з незначними змінами в порядку номерів.

Найбільший успіх мав п. Карлашов, котрий ше зробив гарне вражіння тим, що вишювши на сцену, перш

* „Рада“ ч. 69. 1) Захар Беркут. У Львові, 1902, стор. 51. 2) Ibid., 223. 3) Ibid., 224. 4) Ibid., 55. 5) Ibid., 42. 6) Ibid., 223. 7) Ibid., 224.

за все, уклонився портретові Лисенка аж по тому обернувся до публіки. До речі буде сказати, що ніхто більше з виконавців не визнає за потрібне уклонитись портретові. Звернув на себе увагу "Гімн Геліосу" з оп. "Сапфо", своєю красою. До речі буде сказати, що цей хор нікому не відомий, бо в друку його нема, а виконувано його по рукописах, здобути які було чимало клопоту.

Негарне вражіння викликала мішанина українських убрань з загальноєвропейськими в хорі "Бояна". Особливо це кидалося в вічі, коли виступав наперед самий чоловічий хор. Та й співав хор на цей раз не бездоганно.

Людей було багато, але не повно. Улаштування концерту забрало багато коштів. Таким побитом, коли й залишатиметься що на вшанування пам'яті М. В. Лисенка, то не дуже багато.

Л. К.

По Україні.

У Києві

У клубі "Родина". 31-го марта, в неділю, в громадському зібранні "Родина" одбудеться передостання вистава. Іде "Останні маски"—Шніцлера і оригінальний жарт п. Вілінської: "Сніговий бал", останній з співами та танцями. Обидві п'єси ідуть перший раз у Київ.

У клубі "Родина". Завтра має бути дитяча вечірка; вхід для членів клубу безплатний. Діти і гості платять 50 коп. Початок в 5 год. вечора. З 9 год. вечора—чергова танцювальна вечірка.

Лекція Сергія Яблоновського. Завтра в театрі В. Дагмарова (Мерінг. № 8) одбудеться лекція московського літератора С. Яблоновського "Уходження изъ жизни" (на тему про самогубства). Лекція складається з двох оддів по дуже цікавій програмі.

Новий денан. На місце покійного проф. Н. Оболенського деканом медичного факультету в київському університеті обрано проф. медичної хімії А. Садовеню.

Конфискація брошури. 27 марта з наказу тимчасового комітету по справам преси конфісковано 480 примірників брошури Гуревича "О вопросахъ культурной жизни евреевъ". Видання київського товариства друзів мира.

Нога така для візників. З 1-го априля, на підставі думських постанов, 1910 року буде заведено нову таксу для візників:

1) за їзду від 7 год. ранку до 12 год. ночі за перші 15 хвилин 50 коп., далі по 10 коп. за 5 хвилин. За 3-го години платять 1 карб. 10 коп. і за 1 годину 1 карб. 50 коп.

2) після 12 год. ночі до 7 год. ранку за перші 15 хвилин 65 коп., за одну годину—1 карб. 80 коп. Для одноконних візників в день встановлено таксу по 25 коп. за 15 хвилин, за 1 годину 75 коп. і в ночі за перші 15 хвилин 85 коп.; за годину 1 карб. Коли-ж буде заведено таксомотори, то пароконні візники будуть одержувати за 1 версту 50 коп. і одноконні за версту 25 коп.

Заборона реферата. Місцева адміністрація не дозволила Д. Дмитренкові прочитати в клубі "Родина" реферат на українській мові на тему "Суть поступу".

Одді старого Києва в городському музеї. Одділ старого Києва усе збільшується.

Тепер в одділ надійшло багато нових речей.

Від Д. П. Калиновського надійшло два акварельні плани Дніпра 1852—8 років. Від Ярового надійшла поштова карта київського намісництва і план Києва 1855 року.

Окрім цього в одділі є літографії, малюнки Золотих Воріт і багато іншого. Директор музею звернув увагу на збірку стародавньої літератури про Київ.

У антикварів закулено 150 томів цих книжок.

Вільгота курсістам. Міністерство розяснило, що особи, які скінчали жіночі курси (крім харківських і одеських), мають право держати державні екзамен при університетах без особливого дозволу міністра.

Телеграма про дозвіл курсістам держати в університетах державні іспити і урівняння прав жіночих курсів з університетами зробила велике вражіння на курсісток.

Проф. Т. Д. Флоринський підчас лекції привітав курсісток з такою для них радістю.

Курси по кооперації. Губернатор дозволив губ. земській управі розпочати з 23 апр. по 10 мая курси для підготовки керівних по позичковій кооперації.

Гучна справа в суді. Вчора в окружному суді вочалась гучна справа про будівельну катастрофу на Львівській вул., в садибі І. Червоноенкіса. На лаві підсудних—Червоноенкіс і архітектор дому, що завалився, Олтаржевський.

Арешт фальшивомонетчиків. Вчора одержано в Київі відомості, що в м. Юстинограді (Львів. пов.) арештовано на ярмаркові трюхфальшивомонетчиків; в одного з них витрушено фальшивих грошей на 1000 карб. Ходить чутка, що в зв'язку з цим арештом, вдалось напасти на слід міжнародної компанії фальшивомонетчиків.

В комерційному інституті. Між вільнозачаїми євреями київського комерційного інституту в зв'язку з чутками про заборону їм жити у Києві, склався цілий гурт, що вирішив вийти з інституту.

Переправа на Труханів острів. Населення Труханова острова подало скаргу городському голові, що підприємці катерів, які перевозять їх з Києва, беруть за перевоз більше встановленої тарифу таксі майже вдвоє.

В університеті. Проф. А. Федоров, голова юридичної державної комісії, оповістив, що прийом прохань від студентів, що бажають держати державні іспити, буде одбуватися до 18 априля в канцелярії п. київського поштового.

Виставка дитячих малюнків закривається 30 марта.

Проти пияцтва. Товариство добробуту в Пущі-Водиці звернулося до п. київського губернатора з проханням щоб він припинив видавати дозволи на пивні лавки. В своєму проханні вони зазначають, що в останні часи усіх пивних і ресторанів у Пущі-Водиці розвилась сила і усі вони скупчилися на 14 й лінії.

Вісті з краю.

В зємствах і городах.

Перегляд зємського статуту. Кам'янецькі газети повідомляють, що міністерство внутрішніх справ наказало прислати виборчі списки, по яким по всій подільській губ. одбудились вибори перших гласних століпінського зємства. Це ставлять в зв'язок з майбутнім переглядом закону 14 марта 1911 року про західні зємства.

Зємська нарада про народню освіту. 20 априля при херсонській зємській управі скликається нарада представників зємств в справі народної освіти.

Повідомляючи про це, губерньська зємська управа просить повітові управи подати до 15 априля свої доклади, щоб на підставі їх можна було виготовити програму майбутньої наради.

В справі загально-зємського з'їзду по статистиці народної освіти. Як відомо, в май місяці цього року в Харкові має бути загально-зємський з'їзд по статистиці народної освіти. Міністерство внутрішніх справ дозволило з'їзд при умові, що голову з'їзду призначить міністерство. Бюро з'їзду в Харкові постановило, не згожується з цією умовою, бо з'їзд втрачатиме свій авторитет. Але поки всі зємства, що мають брати участь в цій з'їзді, не дадуть відповіді, чи вони згожуються з умовою міністерства, чи ні, бюро не внісло в цій справі ще рішучих постанов. Тепер одержано, що катеринославське зємство вже постановило не згожуватися на призначення урядом голови з'їзду і береється клопотатися, щоб дозволено було вибрати голову з'їзду. Від постанов інших зємств залежить тепер, чи буде, чи не буде в Харкові з'їзд по статистиці народної освіти.

В Катеринославі озброєні злочинці зробили цими днями три експропріації.

Адміністрація і суд.

Слідство. Виконувачи обов'язків катеринославського губернатора наказав зробити строгє слідство про те, яким чином секретний циркуляр міністра внутрішніх справ Макалова, про обмежене живання адміністрацією обов'язкових постанов про хуліганство, попав в газети.

Справа про вбивство депутата Каєрава. Сенатор Шувльгін наказав катеринославському судові прислати йому ділопровадження в справі про вбивство депутата Караєва.

Під суд. Губерньська правління оддало під суд начальника павлоградського арештного дому Неазренка і надзирателів Харченка і Кучеренка за знущання над арештованими, визволення за хабари і інші зловживання.

По школах.

Реформа шкіл. Олександрівська городська дума постановила всі початкові школи реформувати в школи з 4-літнім курсом, а також одкрити 9 нових шкіл.

Нова вгваріяльнз жіноча школа. Майбутній в Харківській епархіальній зїзд духовенства буде обговорювати питання про одкриття нової епархіальної жіночої школи в Ізюмі, Купянську або Старобільську. На будівлю нової школи треба 300—350 тисяч карбованців.

Всякі звістия.

Брак робітників. Початок польової праці дуже одбився на справах в шахтах Донецького басейну. Сила робітників покинула шахти і подалась на роботу по селах. Коли взяти на увагу, що досі не ліквідували наслідків недостачі робітників в минулому році, то цілком зрозуміло чого так хвилюються гірнопромисловці, висуваючи заходи, щоб збільшити число шахтарів.

Пожежа. В м. Челельникові (на Поділлі) згоріло 25 домів. 50 сем'їв перебуває в страшенній нужді. Потрібна негайна поміч.

Помета злодіб. В Миколаїві, за містом, знайдено вбитого коня і бричку. На передкові брички вирізано хреста, а під ним напис: "Годі тобі пити злодійську кров". Гадають, що злодії вбили і кудись закинули тіло урядника.

Слідство в справі загадкової смерті проф. Біляккіна. В зв'язку з загадковою смертю проф. харківського технологічного інституту Біляккіна, прокуратура допитує професорів. Крім того, в його квартирі запечатано емалірований посуд. Трохи раніш, в зв'язку з цією справою арештовано смотрителя лабораторії Мороза.

За кордоном.

Карл Лібнехт в оборону російських студентів.

При обміркуванні в пруському ландтагові роспису міністерства закордонних справ, міністр фон-Трот-Зольц заявив про майбутнє обмеження доступу російських студентів в пруські університети.

Проти цієї заяви виступив з гострим протестом соціалістичний депутат Карл Лібнехт.

Він сказав: "Я маю надію, що проти чужоземців не буде вжито писемус blaustus, себ то обмеження прийому якоюсь певною цифрою. Чужоземців в пруських університетах зосім не багатько.

В 1902 р. їх було 4,7 відсотки, а в 1912 році—8,5. За цей десяток літ проїшла російська революція і взагалі прокинувся сід. В Швейцарії відсоток чужоземців значно більший, там він досягає 43. Причина чому як раз росіяні багатько в наших університетах, криється в загальних умовах політичного ладу в Росії і в випуханні життя в російських університетах. Тому рух, направлений проти студентів живих в Росії, яких в нас більшість взагалі з чужоземців,—є рухом реакційно-антиемістичним. І це дуже сумно, бо ми тут маєм діло з самими беззахистніми людьми, які тільки є в Європі. Німечке студентство не жаживе собі слави боротьбою з цією частиною російської молоді, що так прагне освіти.

Газета "Россія" тяжко ображала що частину російської молоді, змалювала їх мов якихсь поганих, що тільки засміють і псуать германські університети і т. далі.

Після цього деякі німецькі газети зробили анкети і ціла низка німецьких професорів підкреслили брехливість "Россії" і дали найкращу атестацію російським студентам, як з боку їхньої працовитости, так і з боку їхньої моральности."

Суфражистки.

На зібранні суфражисток, яке відбулося після того, як суд обвинуватив м.сс Панкостерг, Ганна Кені заявила, що суфражистки дадуть відповідь на цей вердіт в формі нових "бойових" виступів.

І справді, через 12-ть годин після цього вже поширилась чутка про нові виступи суфражисток. На станції Окстед, залізної дороги Лондон—Брайтон, суфражистки хотіли зірвать стаціонарний будинок в порожній вагон, між Чілем і Девенпортом на північно-західній залізничі, було кинуте бомбу; в городський картинний галерей в Манчестері суфражистками поповано 13-ть картин і т. и.

Імператор Вільгельм попрахав вибачення в свого посесора.

Конфлікт германського імператора з його посесором Зостом закінчився миром. Вільгельм доручив висловити Зостові свій жалз з того приводу, що він безпідставно образив посесора, повіривши управителів імперських маєтком в Кадинах, що обвинуватив Зоста.

Як відомо, на підставі доклада свого управителя, Вільгельм розказав на засіданні сільсько-господарського товариства про те, що в н прогнав посесора, який погано хазяював в його маєткові.

Згодом вияснилось, що посесора зовсім не прогнали, а тільки подали на нього позов про виселення. Та суд, розглянувши через сілька тижнів справу, визнає позов імператора безпідставним.

Програвши процес, Вільгельм заозв'язав докладніше ознайомитися з ділом посесора. Тим часом між поміщиками тої округи, в якій є і маєток імператора, почався якийсь незвичайний рух. Зост користувався між ними значним впливом і пошанною, був добрим пруським консерватором і місцеві аграрії заявили, що образи, зроблена їхньому товаришіві, торсається і їх.

В діло встарили політичні ділячі, а також і деякі особи імператорської родини—брат імператора і син його, кронпринц. Врешті справу владнали.

По дорученню імператора до Зоста пішли для переговорів камергер фон-Ольденберґ і голова м сегоного сільсько-господарського товариства. Зост одмовився особисто вести переговори і доручив це своєму братові.

Переговори закінчилися тим, що Зост згодувався одмовитися од посесорства з умовою, що йому видатуть разову награду в 120.000 марок. Сума ця повинна покрити видатки, які зробив Зост на ведення господарства в маєтку і значно більша од той, яку мій він одержати через суд. Крім цього, Вільгельм взяв назад свої слова, сказані ним на засіданні сільсько-господарського товариства і послав своєму посесорові орден, на знак його "реабілітації".

Таким чином і на цей раз пруська справедливість взяла гору. Патріотична німецька преса з повним правом може заявляти, що "є ще судді в Берліні".

Останні вісті.

(Телеграми П. Т. А. та власні).

Труси між українцями.

КУРСЬК. 28. З наказу губерньської жандармської поліції одбулось багато трусів між туземними українцями. Труси носять масовий характер. Поліція щільно переглядає все, що єсть в квартирах і забрав листи, українські листових картки, свангелі на українській мові, українські газети і інші легальні речі. Як кажуть, труси робляться по якомусь доносові на туземних українців. (Власн. кор.).

ЛОБЛИН. 28. В останні часи помічено, що по Холмщині і по селах під Люблином і Любартовом звьялись якісь провідисти, які заперяють, що їх уповноважено урядом збирати жерт-

ви на виїзжаючих до Америки селян. Їм вже вдалось одбурити багато легковірних селян.

(Власн. кор.).

Зємська група.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Членові Державної Ради Гуркові не вдалось заснувати, по прикладові Державної Думи, зємську групу й в Державній Раді.

Почаївський образ Божой Матері.

ПЕТЕРБУРГ. 28. "Колоколь" повідомляє, що Почаївський образ Божой Матері лишається в Петербурзі, поки не настане повний спокій на західній границі. У всякому разі, перевезено його буде не раніш, як на св. Юра, 28 априля.

Справа с.-д.

ОДЕСА. 28. Судова палата, в справі 7 душ, яких обвинувачували за належність до партії соціал-демократів, засудила всіх на заслання. Підсудні всі молоді хлопці—ремесники.

Справа преси.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Комітет по справам преси наложив арешт на ч. 7 газети "Правда" за статтю "О частныхъ требованіяхъ". Редактора тягнуть до одповідальности по ст. 129-й. "Нашу Зарю" оштрафовано на 350 карб.

Про новий статут військової повинности.

ПЕТЕРБУРГ. 28. В зв'язку з новим статутом про військову повинність, міністерство внутрішніх справ повідомляє тих, що приписались до призовних участків по новому статутові, що хто родився в часі між 1 октября і 31 декабря 1892 року, той мусить одбувати військову повинність не в 1914 році, як зазначено в його призовному свідоцтві, а в 1913 році.

Заборона.

ПЕТЕРБУРГ. 28. З наказу петербурзької шкільної округи, заборонено учням середніх і нижчих шкіль брати участь в вуличних сходках і маніфестаціях.

Офіційне спростовання.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Газета "Россія" рішуче заявляє, що всі чутки про одставку міністра закордонних справ Сазонова—неправдиві.

Герой тила.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Окружний суд виправдав редактора "Руси", Крамелея і співробітника Купчинського, яких обвинувачували за наклеп окружного інтенданта Іркутської округи генер. Хаскіна за статті Купчинського "Герой тила".

На каторзі.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Думською фракцією соц.-демократів одержано повідомлення про катування в ерентуйській каторзі.

За кордоном.

Політичне становище.

ВІДЕНЬ. 28. Тепер по всій Європі встановився більш оптимістичний погляд, ніж два дні тому. Коли не виникне ніяких несподіваних подій, повного заспокоєння можна сподіватися ще цими днями. Поліпшилось становище, дякуючи миролюбивому поводінню Греції і Сербії; остання вже зрікається допомагати чорногорцям.

Доля Скутарі.

КОСТЯНТИНОПЛЬ. 28. Росія і Італія пораднили Турції оддати Скутарі міжнародному війскові. В політичних колах надають велике значіння тому, що Росія і Італія, належучи до ріжних політичних групировок держав, йдуть в агоді між собою.

ПЕТЕРБУРГ. 28. Звідцилль послано королю Миколаю рішучу пораду скоритись постанові держав. Военні операції коло Скутарі припинено.

Конфіскація.

ВІДЕНЬ. 28. Австрія конфіскувала в Катаро товари, призначені для Чорногорії.

В Чорногорії.

ВІДЕНЬ. 28. Повідомляють про різкі непорозуміння між королем Миколаєм і начальником сербського війська під Скутарі, генералом Байовичом. Сербі не хотять допомагати Чорногорії.

З Цетинія телеграфують, що чорногорський король Миколаєв ніби рішуче зрікається трону. Кажуть, що в урочистому маніфесті він порадить чорногорцям сполучитися з сербами в одну державу. На думку дипломатів, чорногорці виберуть нового короля, але з тої-ж таки династії Петровичів.

Роспуск запасних.

СОФІЯ. 28. Болгарія увільнила ще 30,000 запасних.

Завойовані землі.

СОФІЯ. 28. Тимчасове розмежування земель, завойованих болгарами і греками, буде робити особлива комісія.

Сербі під Адрианополем.

БІГРАД. 28. Военний міністр заявив в скупщині, що під Адрианополем було 788 сербських офіцерів 46110 солдатів, яких содержувала там Сербія на свій кошт. Сербі взяли з бою найміщійні форти і взагалі виконали своє завдання як найкраще, взявши в полон 17000 турків. Вбито під Адрианополем 453 сербів і ранено 1917.

Здоровля папи.

РИМ. 28. Здоровля папи погіршалась. Становище його вважається безнадійним.

СОФІЯ. 28. Один з членів уряду заявив з приводу сучасного становища: "Війну припинено і воювати далі

ні для чого, бо Турція згодилась на пограничну лінію—Мідія—Енос" і зрікається островів. Питання з миром затягається через справу з границями Албанії і через те, кому будуть належати острови.

Спростовання галицьких списопів.

ВІДЕНЬ. 28. Вищі представники православного духовенства в Австрії, архиепископ черновецький Репта і єпископ Зубкович протестують на сторінках "N. Fr. Pr." проти заяви гр. В. Бобринського про утиски проти православних в Австрії. Обидва заявляють, що по всій габзбургській монархії строго виконуються закони, якими даровано православним однакові права з католиками.

Демонстрації.

РИМ. 28. В багатьох містах Італії одбубаються демонстрації проти Австрії.

Література, наука, умилість і техника.

— У Київі д. В. С. Кульженко випустив *"Историко-культурный атлас по русской истории"* під редакцією проф. Доувар-Запольського. В атласі багато предметів, що мають велике значіння для вивчення історії української землі. Маємо тут 42 таблиці зниклив з побуту знярддя, монет, будинків і ризунків починаючи з періоду палеолітичної культури і кінчаючи ХІІ століттям.

Тут і старовина бронзового віку і речі, викопані в скифських могилах, і вироби грецького мистецтва, знайдені в Херсонесі, і репродукції фресок Софійського собору у Києві, і мініятури—в красках—з старовинних рукописів.

До таблиць дано пояснення в коротенькому нарисові Н. Д. Полонської. Вагалі атлас являється прекрасним підручником для початкового ознайомлення з найстарішою археологією нашого краю.

— *"Літ.-Науя. Вістник"*. Надіслано до нашої редакції 3-ю книжку, за март, місячника "Л.-Н. Вістник". Зміст такий: Орест Левицький: Превелебний сват (історичне оповідання); В. О'Коннор-Вілієнська: Візіт (екскіз); М. Чернявський: Поєзі—Невольник, Іванко, Царевич; Мих. Грушевський: На українській теми. Батьки і діти; О. Олесь: Коли лунає сміх: Пісня; Нат. Романович: Мандрівниця (повість, далі); Прохор Воронін: Бульбо крапі (оповідання); В. Дорошенко: Науковий рух в 1912 році (кінець); С. Тобілевич: Життя Івана Тобілевича (Карпенка-Карого) далі; М. Євшан: Літературні замітки; Дж. Лондон: Син Вовка (перекл. Н. Романович); Ignotus: З австрійської України—Кілька підрахунків; С. Черкасенко: З українського життя; М. Давньо: На близькій і далекій Сході; Бібліографія; Від редакції; Зміст LXI тому; Зміст IV-ої кн. "Л.-Н. В."

Бібліографія.

Олександр Барвінський. *Спомини з мого життя.* Ч. І. Львів. 1912. Ст. 336. Ціна 1 кор. 90 сот.

Про спомини такого видатного колись діяча, як Ол. Барвінський, що скільки десятків літ стояв у самому осередку життя галицької України і не раз кермував усею галицько-українською політикою, а-рпюгі можна сказати, що вони повинні бути дуже цікаві. На жалз, автор додержується занадто скороченого, конспективного викладу і дає більше власну автобіографію, ніж картину громадського життя давніх часів,—хоча його книжка має ще й другий заголовок: "Образки з громадського і письменського життя русинів".

Права, описуючи свої молоді роки, д. Барвінський дає дуже живий образ життя галицького духовенства 50—60 років, цілком справедливо рівняючи це життя з побутом нашого духовенства, з такою художністю амальованого Нечум-Левицьким в його "Старосвітських батюшках та матушках", але хотілось б більшої докладности, більше внутрішньої генизи українського руху в Галичині на початку 60-х років: адже з самого початку д. Барвінському довелося знати одне з центральних місць в тому рухові.

За те велми симпатичною рисою споминів д. Барвінського є його дуже спокійний, правдиво епічний тон, як і личить мемуаристові.

Перша частина споминів уривається на 1871 році. Автор встиг оповісти тільки про молоді львівську громаду, про засновання "Правди", про знайомство з Кулішем та Кониським (спогади про це знайомство теж надоє скрупенькі). За те в додатку д. Барвінський дає дуже цікавий матеріал, що почасти надолужує конспективність його споминів: листи сербського ученого й полтика Ст. Новиковича, М. Лисенка і П. Куліша, Найбільше листів Куліша: 63 до Ол. Барвінського і 4 до його брата Вол. Барвінського.

Листи ці обіймають період часу од 1869 року до 1890. Вони дають першорядний матеріал для історії взаємин між Кулішем і Галичиною, взагалі для історії українського руху і в Галичині і в Україні, а ще більше—для характеристики самого Куліша, його нетерпеливої, плаккої вдачі. Ці листи до певної міри висвітлюють між іншим, і той критичний момент в історії галицьких відносин Куліша, коли він, як каже Франко, розписувався з галичанами, розгнівавшись за їх несправність і неточність у виладних справах і грошо-

РАДИМО!! раниш ніж Ви купите ГРАМОФОН з ПЛАСТИНКАМИ, побувайте в нашому фабричному оптовому-розничному складі, де при величезному й різноманітному виборі зможете легко знайти те, що ніде в Південно-Західному краю неможна купити грамофон краще й дешевше ніж у нас.

3000 ГРАМОФОНІВ і ПЛАСТИНОК 30,000

Table with 2 columns: Грамофони (Gramophones) and Пластинки (Records). Lists various models and prices.

Допускається широка розстрочка плати.

Київ. 52 ХРЕЩАТИК 52 (червоні вивіски). ОДІЛИ: в Одесі, Харькові й Херсоні.

Крім того продаються з великою знижкою: піаніно, гітари, мандолини, гармоні, скрипки і ін. муз. струм. Вимагайте прейс-куранти грамофонів, музичн. струментів і каталоги пластинок. Іногородні замовлення висилаємо по одержанню замовлення.

вих рахунках. Ось два листи з цього часу, обидва московською мовою: розсердившись на братів Барвінських, Кулш кидає українську мову і пише до Ол. Б.—кого по московськи, висловлюючи таке признання: „Наталявився то на одного, то на другого безстатного чоловіка в течені десяти лѣтъ, я наконецъ изломалъ малорусское или украинское перомое. Теперь пишу по великорусски (обидва листи з 1879 року), представляя галицьким русинамъ проповідьвати какія угодно историческія выдумки“.

М. КРАСНОПІЛЬ житомирського повіту (на Волині). „Місцеве життя“. Настала весна, а з нею і весняні турботи нашого селянина. Десять сімей спродалися як то кажуть „до ниточки“ і вирушили в Калужчину. Сумні, вирушили наші господарі з рідного села, яке починало оживати, і так гарно зазеленіло. Іхали з надією на те, що десть коліс стане краще як вдома. Життя чим далі тим стає гірше, од аляндів немає рятунку.

тим знову через рік, купив це все місцевий крамарь. Жаль... Як би крамничка була хоч як небудь приставала до цієї пори, то може б пощастило врятувати її од загибну.

ПРАЦЯ

Шукаю праці по писемоводству, конторської, згоден на виїзд. Возняженська, 35, Ф. СІВУН.

Дуже потрібна робота: переписка, коректа, або якась інша вечірня праця. Ка'в, почт. яд. № 185, Д. П. 10-290-1.

Шукаю роботи: конторської, книжної коректи, беру на себе всі турботи й з друзарем по виданню книжок. Київ, Вед-Володимир. 93, 7, Любов Шерстюк.

В СЯЖІ

ПІСОК, ГРАБІЙ І Т. П. щодня вигодно використати з цементом з допомогою Д-ра ГАСПАРІ для цегли, черепиці, порожнот, машини, скляни, плит, труб, бетонн. стовбів і инш. виробів.

Advertisement for D-r Gaspary & Co. featuring a product image and text: „ПІСОК, ГРАБІЙ І Т. П.“

Л. ф. Тромовської КУРСИ МОВ В. Володимир, 29. Для дорослих. Спец. дитячий одділ й підготовительна школа для дітей обох полів. 1-266-1

ПІАНІНО конц. кращ. придворн. вакордон фабр. Гуп-фера, Кванда, Любита, Грюнберта, Ульбриха, Бартола й инш. ПРОДАЮТЬСЯ НЕДОРОГО, можна в розстрочку.

Полякин, Хрещатик 52.

Швейні машини ручні і всієї сістем, продаються НЕДОРОГО можна в розстрочку

Полякин, Хрещатик, 52. 125

Advertisement for „Юроксиль“ featuring a product image and text: „Геть руки! „Юроксиль“ без хвору, без седа“

Спомини л. Барвінського безперечно дуже цінне придбання для нашої мемуарної літератури, і ми бажали б, щоб наше громадянство звернуло увагу на що інтересну книгу, писану до того прекрасною мовою, якою тепер мало хто в Галичині пише.

Заробітків ніде ніяких немає. Про культурне життя нашого села немає що й казати. Споживче товариство заохотило відчинити три своїх відділи, та довгий час не мало на це потрібного дозволу. Тепер же, коли дозвіл одержано, крамничка немає змоги відчинити свої відділи, бо сама ледве кінці свої аводить. Одно кредитове товариство працює гарно.

Листування редакції. Мик. Пан—чл. Ловис не віде. Пашть про що йшло, ціка шє.

У книзі уміщено портрети автора і його рідні, а також портрети Новаковича, Лисенка і Куліша. Дуже цікавий портрет Лисенка з 1872 року. На жаль, до книги не долано ніякого покажчика, навіть простого огляву змісту, а це утруднює користування нею, особливо листами. Не всім справна коректура,—річ неможливі там, де друкуються автентичні документи, от як листи.

Щербинівський рудник (на Катеринославщині) Брак робітників. Адміністрація Щербинівських рудників, щоб задержати на своїх шахтах старих робітників та привабити нових, оповістила, що вона буде давати нагороду (премію) тим забойщикам в шахті, котрі на протязі трьох місяців: з 1-го квітня і до 1-го серпня, вироблять 56 упржжок,—15 карбованців, а тим, котрі вироблять 60 упржжж,—20 карбованців. Крім такої оповістки адміністрація збирає статистику про всі ті місцевості Росії, з котрих працювали і працюють на її рудниках робітники, щоб таким побитом дізнатися, з яких місцевостей буває найбільше робітників, щоб потім закликати їх з тих місцевостей.

Спривочний одділ. Календарні відомості: Пятниця 29-го марта. Великий піст. Св. Марк, Кирила, Іозина, Євстафія. Схід сонця в 5 год. 17 хв., зах. сонця в 6 год. 46 хв.

Театр і музика.

Театр Троїцького народного дому. Сьогодні в останній раз йде п'єса Д. Бенарше „Разбитая скрижалка“.

Щербинівський рудник

Відносно нгороди (премії) робітники не дуже-то радіють, вони кажуть, що було б краще, коли б їм прибавили плати за кожну вироблену сажень вугілля. Вагагалі, в Донецькому кам'яно-вугільному басейні недостача робітників відчувається на багатьох рудниках та заводах. Причина ж цієї недостачі криється в тому, що плати робітникам дуже низька, не дивлячись на те, що вугілля тепер коштує дуже дорого—11 копійок пуд, і підприємці тепер заробляють великі барини, плати не збільшують, а зменшують. Дуже дошкулують робітникам штрафи; квартири для робітників—погані, вода погана та й тієї недостача, ніяких розумних розваг для робітників немає, бібліотек—не істнує, і робітники тільки і знаходять розвагу в п'яцтві, картах та насажуванню один другому обків.

Редактор В. Яновський. Видавець Б. Чикаленко.

Театр „Соловцов“. Сьогодні йде п'єса А. Чехова—„Вишневы сад“.

І не дивно, що мало знаходиться охочих працювати в таких каторжних обставинах; кому охота з робочих істнувати в напів дикунстві і безпросвітній темряві!

Городський театр. Сьогодні йде опера „Донъ Паскаль“, беруть участь Дж. де-Лука, Грац. Парето і Андж. Пінтуччі.

С. КІЛОВА, сквирського пов. (на Київщині). Кляпоти про школу. Місцеве життя. Вже років три, як наші селяне клопочуться про відкриття в селі двохкласової земської школи. П. Терещенко (місцевий дідч-покойник вже) подарував під школу одну десятину землі, селяне од себе дають тисячу карб. Двоє уповноважених од селян їздили у повітову і губернську земську управу, розситували, просили. Обіцяли і не давали... От вже третій рік йде, а справа з школою стоїть на мертвій точці.

Оповістки. Лікарі та лікарні. Д-р Гіндлія Прорізна, № 20. Ж. 12-1. Праці (сіф.), вечеря, мочолово, світлень. канзау й аузиря, полов. безсвіт., во. роб. кожн й волос. 285

Свяще нашей силы. Другою виставою „передвижників“ у Києві йшла відома п'єса Бьєрнстера-Бьєрсона—„Свяще нашей силы“, де глибокому талановитому письменнику північних країн вдалося вишити на містичній канві філософську драму, повну художньої правди. Для „передвижників“, які так старанно проводять своє новаторство навіть в таких п'єсах, як „Гроза“, в п'єсі Бьєрсона єсть багато де-чого для творчої праці. Але крім де яких зовнішніх ознак в постановці, режисурі передвижного театру нічого нового не дав. Правда, видно було, що були старання, але вони не владис і, мабуть, розбились о середній рівень таланів цієї труппи. Це особливо кидаться в вічі, де, хоч в де-яких сценах, помічається колективна праця артистів і режисора. Вимуштровані д. Гайдебуровим його артисти, роблять с безсилями, кволими виконавцями данного їм в руку чудового матеріялу, коли їм (правда рідко) дають волю для власної творчости. І далеко вже краще коли „фантазі“ д. Гайдебурова лишаються цілком під керуванням його самого; привнаймі не буває ні пересолу, ні недосолу актьорського.

Д-р Н. Сергеев. Праці (сіф.), вечеря, кожні, шерхтє й впаданья волосся. Гоїнья сучасн. способам і сувим повітрям. Прийм 2—5 г. крім свят. Музикальний пер. 2. 287

Дописи. С. ЧОПОВИЧІ, радомисльського повіту (на Київщині). Немає того року, щоб у нас не було одно-двох, а то й більше пожеж. Тільки що почало теплішати, висихати, як знову з'являлася небезпека від огню. 21 марта у вечері счинилася пожежа зайнялася парова гнтаря. На щастя було тихо. Будівля уся дерев'яна згоріла, сусідній будинки залишилися цілими. Ніхто не рятував, не гасив, а всі стояли і дивились. „Нашо рятувати, коли горить живіське?“ Найшлися і такі, що стали виявляти свій „партіотизм“ уже більш активно. Як звичайно, пішли здогади від чого загорілось і один „патріот“ бовкнув, що на свої очі бачив, як якийсь там єврей підпалював. Схопили одного єврея і стали бити його. Рятувати не було чим. На село з 8—10 тисяч населення до цього часу не було ні одної бочки, чи така... Тільки в кінці минулого року місцева інтелігенція згуртувалася у вільне по-жарне товариство. Але вся справа доварився далше паперів не пішла. Не було ні одного зібрання. Правда, оце недавно на жертви купили насос і де-які гаків. Земство ж обіцяло дати шопу для пожарного апаряля. На користь товариства дозволяється ставити спектаклі, усіяк вечірні і усіякі другі розваги.

Д-р Червяк Р. Житсмір., 16. Прийм 9—12 г. 5—9, жінки 1—2. Праці (сіф.), вол., мочолово, пох. рост. Возок'чєвщина. 284

Коло ти воно все це буде—невідомо.

Через недостачу землі, людність бідує. Почали були переселятися в Сібір, та де-ячі з них поверталися назад, кажучи: „Лучше в рідному селі під типом пропасті, ніж там жити!“, і тепер всі сидять, не рухаються.

Д-р Меєрзон праці (сіф.), вечеря, волон., полов. безсвіт., во. роб. кожн й волос. 291

В селі поки що панує темнота, а з нею разом піяцтво. Жертвою народної темряви і конкуренції з боку крамарів, зробилася товариська крамничка. А діло було вже трохи налагодилось. Збудували навіть власне помешкання, та не більш як через рік після цього, продали й помешкання і товар, який там був, спершу дном селянам, а по-

Д-р Маркус, Прорізна, 18. Хвороб. мочов. путей сіф. жінки, ван. й полові розстройств. Пр. 9—12, 5—8, жінки 3—5. 284

Д-р Ротштейн. Лічебниця фізичн. метод. гоїнья для внутр. нервових й ортопед. хворих. В. Володимирська, № 47, т. л. ф. 1592. Гідротатія, електрогр. світлолечебні. Рентген, радіо й масаж, гімнаст. й ин. Виготовл. апарат. Прийм на посіпін. ліжк. й прихотл. жінки од 8 1/2—1 і 5—7 веч. 294

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Анушерка - масажистка М. С. Писаревська шукає праці. Велика-Підвальна, 1—12

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає ва 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1